

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato:
Kontor: Procesretskontoret
Sagsbeh: Tina Bak Jensen
Sagsnr.: 2010-740-0492
Dok.: TBJ40981

KOMMENTERET OVERSIGT

over

Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og lov om retsafgifter (Forhøjelse af beløbsgrænse for den forenklede inkassoprocess m.v.)

I. Høringen

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandsförening, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Advokatrådet, Danske Advokater, Foreningen af Danske Inkassoadvokater, Dansk Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Institut for Menneskerettigheder, Danske Regioner, Kommunernes Landsforening, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk InkassoBrancheforening, Dansk Told og Skatteforbund, Danske Finansieringsselskabers Forening, Finansrådet, Forbrugerrådet, Forbrugerombudsmanden, Forsikring & Pension, HTS Interesseorganisationen, Håndværksrådet, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Interne Revisorer, Foreningen af Danske Revisorer, Liberale Erhvervs Råd, Dansk Byggeri og Realkreditrådet.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført i kursiv.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

II. Høringssvarene

1. Generelt

Sø- og Handelsretten, Danske Regioner, Dansk Revisorforening, Finansrådet, Forbrugerombudsmanden og Institut for Menneskerettigheder har ikke bemærkninger til lovudkastet.

Dansk Byggeri finder det positivt, at grænsen for den forenkledede inkassoproses hæves fra 50.000 kr. til 100.000 kr.

Liberale Erhvervs Råd anser forhøjelsen af beløbsgrænsen fra 50.000 kr. til 100.000 kr. for hensigtsmæssig henset til formålet med indførelsen af den forenkledede inkassoproses, idet det herved må påregnes, at flere sager vil overgå fra behandling ved civilretterne til fogedretten. Derved lettes inddrivelsen for den enkelte fordringshaver, som måtte have et ubestridt pengekrav.

HK Landsklubben Danmarks Domstole ser som udgangspunkt ingen ulemper i forbindelse med forhøjelsen af beløbsgrænsen for anvendelse af betalingspåkrav som midlet til inddrivelse af en inkassofordring, idet dette er helt i tråd med at gøre det hurtigere og nemmere for den enkelte kreditor at inddrive forfaldne pengekrav i sager, hvor der ikke forventes at være en tvist.

Dommerfuldmægtigforeningen finder ikke, at det kan tilrådes at ændre de gældende regler som foreslået.

2. Forhøjelse af beløbsgrænsen for betalingspåkrav

Dansk Byggeri og Dansk InkassoBrancheforening foreslår, at grænsen for småsagsprocessen samtidig hæves fra 50.000 til 100.000 kr.

Dommerfuldmægtigforeningen anfører, at det er medlemmernes erfaring, at advokaterne i væsentlig højere grad end ikke-advokater er egnede til at udføre hvervet med at repræsentere en part i sagens forberedelse og navnlig i forbindelse med hovedforhandlingen. Når der deltager advokat i sagerne, bliver de typisk oftere sluttet med et forlig, ligesom kvaliteten af de fremsendte betalingspåkrav/stævninger fra advokater typisk er højere. Foreningen anfører endvidere, at forslaget må forventes at medføre, at parter i et stigende antal sager repræsenteres af en ikke-advokat. Rettens

personale udfører allerede et stort arbejde med vejledning af parterne i fogedretten og i forbindelse med småsager, herunder af ikke-advokater om korrekt udfærdigelse af betalingspåkrav mv. En forøget brug af ikke-advokater kan efter foreningens opfattelse medføre en forringelse af kvaliteten af rettens arbejde og en øget arbejdsbyrde for rettens ansatte.

Endvidere finder foreningen, at der formentlig vil komme et stigende pres fra ikke-advokater, der beskæftiger sig med inkassorepræsentation for, at de også i sager med værdi på mellem 50.000 og 100.000 kr. kan møde for en part i retten, hvilket foreningen ikke finder ønskeligt.

Foreningen konkluderer på den baggrund, at det ikke kan tilrådes at ændre de gældende regler som foreslået.

Byretterne anfører, at betalingspåkrav i dag fungerer godt, og at det vil være uheldigt, hvis der opstår to slags betalingspåkrav: dem, der kan fortsætte i civilretten som småsager op til 50.000 kr., og dem, der skal fortsætte i civilretten som almindelige sager (50.000 – 100.000 kr.). I den sidste gruppe sager vil der skulle skiftes partsrepræsentant, hvis skyldneren fremsætter indsigelser, hvilket vil betyde betydeligt større omkostninger. Tilsvarende vurderer **Dommerfuldmægtigforeningen**, at to parallelsystemer for betalingspåkrav kan medføre en særdeles besværlig proces for en part, der ønsker repræsentation gennem et helt sagsforløb, og at ordningen kan resultere i forvirring om reglerne, når sager, der begge starter som betalingspåkrav, ved senere indsigelser behandles efter to forskellige regelsæt. Et skift af repræsentation vil måske også kunne medføre yderligere omkostninger for en part, der skal have en ny repræsentant under sagen.

HK Landsklubben Danmarks Domstole anfører, at det vil kunne forsinke processen, at der, hvis sagen overgår til retssagsbehandling, skal skiftes repræsentant, idet sager over 50.000 kr. ikke kan behandles som småsager, og kreditor derfor ikke efter overgangen til retssagsbehandling kan repræsenteres af f.eks. et inkassobureau.

Formålet med lovforslaget er at gøre reglerne om betalingspåkrav anvendelige i flere sager og dermed at lempe advokaters møderetsmonopol for at bidrage til øget konkurrence på området. Reglerne om betalingspåkrav kan anvendes, hvor fordringshaveren ikke forventer, at skyldneren har indsigelser mod kravet eller vil gøre modkrav gældende. Hovedsigtet er således pengekrav, der forventes gennemført uden indsigelser og

dermed uden retssagsbehandling. Hvis der alligevel fremkommer indsigelser, er det op til fordringshaveren, om denne ønsker, at sagen overgår til retssagsbehandling, og i givet fald at kontakte en advokat til at føre sagen.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.2.1, har Justitsministeriet ikke fundet anledning til samtidig at foreslå en ændring af beløbsgrænsen i småsagsprocessen. Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af forarbejderne til lov nr. 538 af 8. juni 2006 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform), hvorved småsagsprocessen blev indført, at Retsplejerrådet ved anbefalingen om fastsættelse af grænsen på 50.000 kr. bl.a. lagde vægt på, at så længe, der ikke forelå praktiske erfaringer, kunne der være anledning til ikke at sætte grænsen for højt, samt at en grænse på 50.000 kr. ville omfatte en meget betydelig andel af de sager, der anlægges ved byretterne i dag.

Den forenkede inkassoproses kan i modsætning til småsagsprocessen som nævnt kun anvendes, hvor fordringshaveren ikke forventer, at skyldneren har indsigelser mod kravet eller vil gøre modkrav gældende. De sager, der kan behandles efter den forenkede inkassoproses, er således i modsætning til de sager, der kan behandles i småsagsprocessen, som altovervejende hovedregel ikke-tvistige. Endvidere er de opgaver, som en repræsentant for en part skal udføre efter den forenkede inkassoproses, relativt begrænsede. Opgaverne omfatter navnlig ikke møde i retten, som det er tilfældet i småsagsprocessen.

Justitsministeriet har på den baggrund fundet det ubetænkeligt at forhøje beløbsgrænsen for betalingspåkrav, men har ikke på det foreliggende grundlag fundet anledning til samtidig at hæve beløbsgrænsen for småsagsprocessen. Justitsministeriet lægger i den forbindelse også vægt på, at sager, der behandles i den forenkede inkassoproses, som anført som altovervejende hovedregel er ikke-tvistige, og at det bl.a. derfor må forventes, at der alene i få sager vil kunne blive behov for eventuelt at skifte partsrepræsentant.

Justitsministeriet vil naturligvis i lyset af de indkomne hørings svar følge området nøje. Justitsministeriet er således indstillet på at lade forhøjelsen af beløbsgrænsen for betalingspåkrav være omfattet af lovovervågning.

Justitsministeriet finder det væsentligt, at de nye regler kommer til at virke i en periode, inden det vurderes, om der måtte være behov for ændringer.

Justitsministeriet vil derfor 3 år efter lovforslagets ikrafttræden udarbejde en redegørelse om de praktiske erfaringer med den nye beløbsgrænse. Redegørelsen vil blive sendt i høring hos de myndigheder og organisationer, der blev hørt over lovforslaget, med henblik på at indhente oplysninger om disses eventuelle erfaringer med den ændrede beløbsgrænse. Disse oplysninger vil blive indarbejdet i redegørelsen, og den samlede redegørelse vil derefter blive sendt til Folketingets Retsudvalg.

Dansk InkassoBrancheforening anfører, at det, der i daglig tale kaldes inkassosalærets reduktionsprincip, må antages også at gælde for sager på til 100.000 kr., dog således at retten ved omkostningsfastsættelsen af sager over 50.000 kr., der har været behandlet efter retsplejelovens kap. 44 a, men efterfølgende er overgået til behandling efter retsplejelovens kapitel 39, også tilkender omkostninger for forudgående udenretlig behandling. Det er imidlertid ikke klart, hvorvidt domstolene også vil tilkende omkostninger for den forudgående behandling efter retsplejelovens kapitel 44 a.

Foreningen anfører endvidere, at det for foreningens medlemmer har betydelig økonomisk og kommerciel interesse at få afklaret, hvorvidt der kan forventes tilkendt særskilt omkostningsdækning for det arbejde, der går forud for retssagsbehandlingen i henhold til retsplejelovens kapitel 39 samt omkostningsdækning for den forudgående udenretlige inkassobehandling. Såfremt der ikke tilkendes omkostningsdækning for den udenretlige inkassobehandling samt omkostningsdækning for det arbejde, der udføres i henhold til retsplejelovens kapitel 44 a, antager foreningen, at det vil være økonomisk og kommercielt uinteressant at påtage sig sager på mellem 50.000 og 100.000 kr.

Foreningen opfordrer på den baggrund til, at beløbsgrænsen i såvel retsplejelovens kapitel 39 og kapitel 44 a fastsættes til 100.000 kr., såfremt lovforslaget skal bidrage til øget konkurrence på området, eller alternativt, at der fastsættes rimelige regler for omkostningsdækning for udenretlig inkassobehandling samt det arbejde, der går forud for retssagsbehandling i henhold til retsplejelovens kapitel 39.

Med lovforslaget foreslås ingen ændringer af de gældende regler om sagsomkostninger. Som anført af Dansk InkassoBrancheforening gælder der i inkassosager og sager om betalingspåkrav generelt det princip, at det omkostningsbeløb, der efter de vejledende satser skal fastsættes til dækning af udgifter til advokatbistand, reduceres med det beløb, som parten er tilkendt til dækning af udgifter til advokatbistand efter rentelovens regler om udenretlige inkassoomkostninger.

Af landsretspræsidenternes notat af 20. december 2007 om sagsomkostninger i bl.a. småsager fremgår endvidere, at en tilsvarende praksis gælder i sager, der behandles i småsagsprocessen, og at det vil være uden betydning for omkostningsfastsættelsen, om det er en advokat eller en anden dækningsberettiget repræsentant, der har bistået med de udenretlige inkassoskridt. Tilkender retten således et beløb til dækning af udenretlige inkassoskridt foretaget af en person, der også kunne møde som dækningsberettiget bistand i småsagen, skal dette beløb fratrækkes, når retten fastsætter et passende beløb til dækning af udgifterne ved den indenretlige repræsentation.

I en kendelse trykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2011, side 325, har Vestre Landsret fundet, at de tilkendte sagsomkostninger til dækning af udgiften til advokatbistand ikke skulle reduceres med det beløb, der var tilkendt til dækning af de forudgående udenretlige inkassoskridt, i en sag, hvor sagsgenstanden oversteg 50.000 kr., og hvor sagsøger på grund af beløbets størrelse ikke havde mulighed for at lade sig repræsentere ved det inkassobureau, som havde foretaget de udenretlige inkassoskridt.

For så vidt angår omkostninger til advokat eller anden mødeberettiget repræsentant i forbindelse med indgivelse af betalingspåkravet i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 44 a, når sagen efterfølgende overgår til retssagsbehandling, bemærkes, at disse omkostninger vil være en del af de samlede sagsomkostninger. Det vil i den forbindelse kunne indgå i rettens samlede skøn, hvis kreditor indledningsvis var repræsenteret af f.eks. et inkassobureau, men efterfølgende antog advokat, da sagen overgik til retssagsbehandling.

3. Retsafgiftsloven

HK Landsklubben Danmarks Domstole påpeger, at det kan være betænkeligt, at der fremover vil gælde forskellige retsafgiftsregler for betalingspåkrav under 50.000 kr. og for betalingspåkrav mellem 50.000 og

100.000 kr. Landsklubben opfordrer endvidere til, at der findes en løsning, hvor retsafgiften i betalingspåkravene indbetales efterhånden som ”pengene skal bruges”. Som lovforslaget er udformet vil de samlede retsafgifter skulle betales ved sagens indlevering. Når betalingspåkravet er færdigbehandlet og skal videre til enten fogedretten eller civilretten, vil der blive et beløb, der skal tilbagebetales rekvirenten.

Retsafgiftsreglerne for betalingspåkrav i intervallet 50.000 – 100.000 kr. er (bortset fra afgiftens størrelse) som udgangspunkt udformet efter samme model som for betalingspåkrav på højst 50.000 kr. Der vil således ligesom i dag kunne forekomme tilfælde, hvor retsafgiften skal tilbagebetales.

Endvidere foreslås den regel, at den del af afgiften, der overstiger 400 kr., bortfalder, hvis sagen afsluttes uden påtegning i medfør af retsplejelovens § 477 e, stk. 2, 1. pkt., eller uden indledning af retssagsbehandling i medfør af retsplejelovens § 477 f. Reglen indebærer, at der uanset kravets størrelse aldrig skal betales mere end 400 kr., når sagen afsluttes uden påtegning eller retssagsbehandling.

Liberale Erhvervs Råd anfører, at formålet med indførelsen af den forenkledede inkassoproces var at lette inddrivelsen af ubestridte pengekrav, herunder at gøre inddrivelsen billigere for den enkelte fordringshaver. Henset til dette formål finder Liberale Erhvervs Råd det ønskeligt, at forslaget om ændringen af lov om retsafgifter indeholder en redegørelse for, hvilke økonomiske konsekvenser ændringen måtte have for borgere, som benytter sig af den forenkledede inkassoproces og/eller småsagsprocessen, idet det herved forudsættes, at den foreslåede ændring af lov om retsafgifter ikke medfører en fordyrelse af såvel den forenkledede inkassoproces som småsagsprocessen.

Som der nærmere er redegjort for i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.2.1, foreslås der ikke en ændring af beløbsgrænsen i småsagsprocessen, og sager på mere end 50.000 kr. vil således ikke kunne behandles efter småsagsprocessen, hvis der iværksættes retssagsbehandling. Da der ikke foreslås ændringer i retsplejelovens kapitel 39 om behandling af sager om mindre krav (småsagsprocessen), vil den foreslåede ændring af lov om retsafgifter ikke medføre en fordyrelse af småsagsprocessen.

Som der er redegjort nærmere for i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.2.1 og 3.2.2, er formålet med det fremsatte lovforslag ikke som sådan billigere inddrivelse, men at lempe advokaters møderetsmonopol i sager, der kan behandles efter den forenkede inkassoproses, og som angår krav på op til 100.000 kr., for dermed at øge konkurrencen blandt de personer, der efter retsplejelovens § 260 kan repræsentere parterne i disse sager.

Det foreslås derfor, at de gældende regler om retsafgifter for betalingspåkrav i § 15 a i lov om retsafgifter fastholdes for betalingspåkrav, der angår højst 50.000 kr. Retsafgiften for indlevering af et betalingspåkrav, der angår højst 50.000 kr., ændres således ikke ved forslaget.

Som der er redegjort nærmere for i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2, foreslås det, at retsafgiften for betalingspåkrav, der angår mere end 50.000 kr., fastsættes, så den svarer til den retsafgift, der skal betales, hvis sagen ikke føres efter den forenkede inkassoproses. Efter forslaget sidestilles indlevering af et betalingspåkrav, som angår mere end 50.000 kr., således med indlevering af en stævning med hensyn til retsafgifter.

Iværksættes der retssagsbehandling efter retsplejelovens § 477 f, 1. pkt., skal der i givet fald betales afgift efter § 2 i lov om retsafgifter for hovedforhandling eller for skriftlig behandling, der træder i stedet herfor. Udvides sagsøgerens påstand, efter at et betalingspåkrav er overgået til retssagsbehandling, skal der endvidere som ved en stævning betales yderligere afgift, jf. § 3, stk. 5.

Afsluttes sagen uden påtegning i medfør af retsplejelovens § 477 e, stk. 2, 1. pkt., eller uden indledning af retssagsbehandling i medfør af retsplejelovens § 477 f, foreslås det, at den del af afgiften, der overstiger 400 kr. bortfalder. Hermed ligestilles en fordringshaver, der indleverer et betalingspåkrav på over 50.000 kr., i disse tilfælde med den fordringshaver, der indleverer et betalingspåkrav på højst 50.000 kr., for så vidt angår retsafgiften. Afgiften for rettens behandling af selve betalingspåkravet udgør således aldrig mere end 400 kr. uanset kravets størrelse, når sagen afsluttes uden påtegning eller retssagsbehandling.

Med lovforslaget lægges der således ikke op til en afgiftslempelse for inddrivelse af pengekrav på over 50.000 kr. Dog vil den del af afgiftspligten, der ligger over 400 kr. (som er afgiften for rettens behandling af

selve betalingspåkravet, når kravet er på højst 50.000 kr.) bortfalde, hvis sagen afsluttes uden meddelelse af påtegning eller indledning af rets-sagsbehandling. Herudover vil lovforslaget medføre, at fordringshavere vil kunne vælge i den forenkede inkassoproses at lade sig repræsentere af andre end advokater og vil have mulighed for enklere og hurtigere at gennemføre inkassosager med en sagsværdi på mellem 50.000 og 100.000 kr. ved domstolene.

4. Andre spørgsmål

HK Landsklubben Danmarks Domstole anfører, at det kan være en forringelse af retssikkerheden, at en debitor ikke kan få et betalingspåkrav genoptaget, hvis der er gået mere end et år efter, at der er givet 2. påtegning.

Lovforslaget ændrer ikke på reglerne om genoptagelse af sager om betalingspåkrav. Sager om betalingspåkrav i intervallet 50.000 – 100.000 kr. vil således kunne genoptages under samme betingelser som sager om betalingspåkrav på højst 50.000 kr. efter såvel gældende ret som efter lovforslaget.

Forbrugerrådet savner endelig en redegørelse for, i hvilket omfang den forenkede inkassoproses har været anvendt og en prognose for, hvad en fordobling af beløbet vil betyde både numerisk og procentuelt, herunder hvad domstolenes erfaringer har været hidtil. Rådet efterlyser endvidere tal for, hvor ofte der rettidigt fremsættes indsigelser over for betalingspåkravet, samt for, i hvilket omfang fordringshaver er repræsenteret ved advokat. Endelig efterlyses oplysninger om, hvorvidt der har været sager om reglerne om god skik for andre repræsentanter end advokater.

Det fremgår af Domstolsstyrelsens statistik, at der i årene 2008-2010 er modtaget henholdsvis 106.112, 133.271 og 132.972 betalingspåkrav i byretterne. Det fremgår endvidere, at byretterne i 2010 modtog 8.457 almindelige civile sager, hvor sagsværdien lå i intervallet 50.000 til 100.000 kr. (tallet omfatter ikke boligretssager og småsager). Det kan imidlertid ikke udledes af statistikken, hvor mange af disse sager der ville være egnede til behandling i den forenkede inkassoproses. Domstolsstyrelsen er ikke i besiddelse af statistik for, hvor ofte der (rettidigt) fremsættes indsigelser over for betalingspåkrav, eller for, i hvilket omfang fordringshaver er repræsenteret ved advokat.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4, forventes i det væsentlige alene en omlægning af opgavefordelingen mellem civilretterne og fogedretterne, hvorfor forslaget som udgangspunkt ikke vil medføre et merarbejde hos domstolene. Dog kan ændringen muligvis føre til en mindre tilgang af inkassosager.

Endelig bemærkes, at Justitsministeriet ikke har modtaget indberetninger fra retterne eller konkrete klager vedrørende rettergangsfuldmægtiges adfærd. Retsplejelovens § 267 b er omfattet af lovovervågning, og Justitsministeriet er på den baggrund i færd med at udarbejde en redegørelse til Folketingets Retsudvalg.